

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης του Τμήματος Ελληνικής
Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών με τίτλο:
«Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»**

**Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. για την διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών από
πρωτότυπο σε μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες**

**Utilization of ICT for teaching of ancient greek in students with Learning
Difficulties**

της

Λεζέ Μαρίνας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
Στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της
Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

Φλιάτουρας Ασημάκης

Γαβριηλίδου Ζωή

Ντεληγιάννης Ιωάννης

Περίληψη

Στη σημερινή κοινωνία η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη επέφερε σημαντικές αλλαγές και στην εκπαιδευτική διαδικασία τόσο των μαθητών τυπικής όσο και των μαθητών μη τυπικής εκπαίδευσης. Για να μπορέσει το σύγχρονο σχολείο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της κοινωνίας και να βοηθήσει και τα παιδιά μη τυπικής ανάπτυξης να ενταχθούν ομαλά σε αυτή θα πρέπει να εντάξει στην εκπαιδευτική διαδικασία τις Νέες Τεχνολογίες. Στην παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση παρουσιάζονται άρθρα που εξετάζουν τα οφέλη και τους τρόπους χρήσης των Τ.Π.Ε. στην διδασκαλία των γλωσσικών μαθημάτων γενικότερα και των Αρχαίων Ελληνικών από Πρωτότυπο ειδικότερα, ενώ προτείνονται και σχέδια μαθήματος τα οποία αξιοποιούν τις Νέες Τεχνολογίες στο μάθημα αυτό. Τα αποτελέσματα των επιστημονικών άρθρων είναι αμφιλεγόμενα, καθώς σε άλλες περιπτώσεις βλέπουμε ότι οι μαθητές επωφελούνται αρκετά από τις Νέες Τεχνολογίες, ενώ σε άλλες τα αποτελέσματα είτε δείχνουν μικρή βελτίωση ή και στασιμότητα. Αυτό όμως που παρατηρούμε είναι ότι τα τεχνολογικά επιτεύγματα επιτυγχάνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό την αύξηση της απόδοσης των μαθητών και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους.

Βιβλιογραφία

Ελληνόφωνη Βιβλιογραφία

1. Γιάννου, Τ. και Τσέλικας, Σ. (2011). Ανάπτυξη Μεθοδολογίας για την Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.
2. Καραμήνας, Ι. (2006). Διδασκαλία και Μάθηση στην Αξιοποίηση του Διαδικτύου: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού. Αθήνα: Ατραπός.
3. Κασσωτάκης, Μ., & Φλουρής, Γ. (2003). Μάθηση και διδασκαλία. Τόμ. Α': Μάθηση. Αθήνα: αυτοέκδοση.
4. Κόμης, Β. (2004). Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών
5. Κορομπίλη, Σ., Τόγια, Α. 2015. Σχεδιασμός Διδακτικής Διαδικασίας. [Κεφάλαιο Συγγράμματος]. Στο Κορομπίλη, Σ., Τόγια, Α. 2015. Πληροφοριακός γραμματισμός. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 5. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/2705>
6. Λαφατζή, Ι. (2005). Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης
7. Λιβανίου, Ε. (2004). Μαθησιακές Δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς στην κανονική τάξη. Αθήνα: Κέδρος.
8. Λύχνου Ε. (2017). Η χρήση του edmodo στη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στην Α' Λυκείου
9. Μαριδάκη- Κασσωτάκη, Α. (2005). δυσκολίες Μάθησης: Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
10. Ματσαγγούρας Η. Γ. (2002). Στρατηγικές διδασκαλίας: Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη. Αθήνα: Gutenberg, Παιδαγωγική σειρά.

11. Μικρόπουλος, Α. (2000). Εκπαιδευτικό Λογισμικό: Θέματα Σχεδίασης και Αξιολόγησης Λογισμικού Υπερμέσων, Αθήνα: Κλειδάριθμος.
12. Παντελιάδου Σ., 2011. Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη: Τι και γιατί. Αθήνα: εκδόσεις Πεδίο, 2011
13. Πλατσίδου, Μ. & Ζαγόρα, Χ. (2006). Το μαθησιακό στυλ και οι στρατηγικές επίλυσης γνωστικών έργων. Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 42, 160-177.
14. Πολομαρκάκη Ε., Δυσορθογραφία, Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια Λεξικό, τόμος 3, 1989, Ελληνικά Γράμματα.
15. Πολυχρόνη, Φ., Χατζηχρήστου, Χ. & Μπίμπου (2006) (Επιμ.). Μαθησιακές Δυσκολίες: Δυσλεξία: Ταξινόμηση, αξιολόγηση, παρέμβαση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
16. Ριζοπούλου Ελένη, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, 2019, Εφαρμογή του μαθησιακού μοντέλου 4MAT με την αξιοποίηση authoring tools (CourseLab) στη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών, στο Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology Volume 15, Number 1, 2019 Section one © Open Education
17. Σπαντιδάκης Ι. (2004) Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου παιδιών σχολικής ηλικίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
18. Σπυρόπουλος, Γ. (2012). Η Παιδαγωγική Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην Ειδική Αγωγή. 3ο Διεθνές Συνέδριο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης – Διλήμματα και Προοπτικές στην Ειδική Εκπαίδευση. Εταιρεία Ειδικής Παιδαγωγικής, Ελλάδα, Αθήνα 11-14/4/2013
19. Στασινός Δ. (1999) Μαθησιακές δυσκολίες του παιδιού και του εφήβου. Η εμπειρία της Ευρώπης. Αθήνα: Gutenberg
20. Στασίνος, Δ., (2003). Δυσλεξία και σχολείο. Η εμπειρία ενός αιώνα, Αθήνα, Gutenberg
21. Τζιβινίκου, Σ. 2015. Μαθησιακές Δυσκολίες: Ορισμοί και βασικές έννοιες. [Κεφάλαιο Συγγραμματος]. Στο Τζιβινίκου, Σ. 2015. Μαθησιακές δυσκολίες -

διδασκτικές παρεμβάσεις. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 1. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5333>

22. Τρίγκα Μερτίκα Ε.(2010). Μαθησιακές Δυσκολίες. Αθήνα: Γρηγόρη
23. Υ.Π.ΔΒ.Μ.Ο-Π.Ι. (2011). Μείζων Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό, τομ. Α: Γενικό Μέρος, Αθήνα.
24. Χουλιάρα Αικατερίνη (2020). Σχεδιασμός και Εφαρμογή Εξατομικευμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων με Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Ειδική Αγωγή. Ρόδος: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Αγγλόφωνη Βιβλιογραφία

1. Carson, C. H., & Curtis, R. V. (1991). Applying instructional design theory to bibliographic instruction: Macro theory. *Research Strategies*, 9(4): 164-179.
2. Deuel, R. K. (1995). Developmental Dysgraphia and Motor Skills Disorders. *Journal of Child Neurology*, 10(1_suppl), S6–S8.
3. Diraä, N., Engelen, J., Ghesquière, P., & Neyens, K. (2009). The Use of ICT to Support Students with Dyslexia. *Lecture Notes in Computer Science*, 457–462.
4. Diraä N., Engelen J., Ghesquière P., Neyens K. (2009) The Use of ICT to Support Students with Dyslexia. In: Holzinger A., Miesenberger K. (eds) *HCI and Usability for e-Inclusion. USAB 2009. Lecture Notes in Computer Science*, vol 5889. Springer, Berlin, Heidelberg.
5. Drigas, A. S., & Ioannidou, R.-E. (2013). ICTs in Special Education: A Review. *Communications in Computer and Information Science*, 357–364.
6. European Commission (2011). Key Data on Learning and Innovation through ICT at School in Europe 2011. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
7. Felder, R. M. (1993). Reaching the second tier-Learning and teaching styles in college science education. *Journal of College Science Teaching*, 23(5), 286-290.
8. Fernandez-Lopez, A., Rodriguez-Fortiz, M. J., Rodriguez-Almendros, M. L., & Martinez-Segura, M. J. (2013). Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

9. Hamstra-Bletz, L., & Blöte, A. W. (1993). A longitudinal study on dysgraphic handwriting in primary school. *Journal of Learning Disabilities*, 26 (10),689-699
10. Ikediashi, N. (2012). Dyslexia: Causes, Management and Implications for the Nigerian Primary School Child. *African Research Review*, 6(2).
11. Judd, J. S. (2012). *Learning Disabilities Sourcebook*. Omnigraphics Inc; 4 edition (June 30, 2012)
12. Kumar, R. (2008). *Convergence of ICT and Education*.
13. Liber, O., Olivier, B. & Britain, S. (2000). The TOOMOL project: supporting a personalised and conversational approach to learning. *Computers and Education*, 34(3-4): 327-333.
14. Manrique, A. , Brito Kozma, E. , Tadeu Dirani, E. , da Silva, M. and Frere, A. (2016) *ICTs in the Classroom, Multiliteracy and Special Education: A Required Interface*. *Creative Education*, 7, 963-970
15. MR Prior (1996), *Understanding specific learning difficulties*.
16. Pandolfini, V. (2016). Exploring the Impact of ICTs in Education: Controversies and Challenges. *Italian Journal of Sociology of Education*, 8(2), 28-53. doi: 10.14658/pupj-ijse-2016-2-3
17. Pandolfini, V. (2016). Exploring the Impact of ICTs in Education: Controversies and Challenges. *Italian Journal of Sociology of Education*, 8(2), 28-53.
18. Richards R. , 1999. *Writing Dilemma: Understanding Dysgraphia*. Riverside, CA: Richards Educational Therapy Center.
19. Rijntjes, M., Dettmers, C., Buchel, C., Kiebel, S., Frackowiak, R. S. J., & Weiller, C. (1999). A blueprint for movement: functional and anatomical representations in the human motor system. *Journal of Neuroscience*, 19, 8043~8048.
20. Teles, R. O. & Santos, M. (2012). Υποστηρικτικές Τεχνολογίες. Στο Εγκεφαλική Παράλυση. Εγχειρίδιο Κατάρτισης για Γονείς και Δασκάλους.

21. Tomlinson, C. A. (2004). Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας: ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών. Αθήνα: Γρηγόρη.
22. Vlachos, F., & Karapetsas, A. (2003). Visual Memory Deficit in Children with Dysgraphia. *Perceptual and Motor Skills*, 97(3_suppl), 1281–1288.
23. Yang, S.U. (2001). Synergy of constructivism and hypermedia from three constructivism perspectives—social, semiotic, and cognitive. *Journal of Educational Computing Research* 24(4): 321-361.
24. Zoccolotti P., and Friedmann M., 2010: From dyslexia to dyslexias, from dysgraphia to dysgraphias, from a cause to causes: A look at current research on developmental dyslexia and dysgraphia